

Holland varetog Luxemburgs Anliggender ifølge en Overenskomst, og alle de krigsførende Magter har nu i de sidste Aar anvendt den samme Fremgangsmaade. Dog er der ikke Tale om, at det er fælles Anliggender af den Grund mellem dem, som overdrager Sagerne, og dem, som varetager dem.

Da der nu ikke er noget fælles undtagen Kongen, saa er her, ifølge den Anskuelse, som foran er omtalt, kun Tale om ren Kongeforbindelse. Men andre Statsretslærere definerer dette anderledes og siger, at det er en ren Kongeforbindelse, hvis Kongefællesskabet er stiftet ved et Tilfælde, men Realforbindelse, hvis den er blevet til ved en Overenskomst. Saaledes ser de begge paa dette, Gjelsvik og Fr. v. Liszt. Derfor maa man overveje, om dette Forslag fra deres Synspunkt set er en ren Kongeforbindelse. Gjelsvik og Lundborg har forskellig Opfattelse af, hvorledes Islands og Danmarks Kongefællesskab er blevet til. Gjelsvik opfatter det saaledes, at det beror paa det Tilfælde, da Forhandlerne i Kiel 1814 ikke var klare over, hvilken Ret der tilkom Island, og to udenforstaaende Nationer trak det derfor ind i en. Overenskomst mellem sig. Men Islænderne protesterede ikke mod denne Foranstaltning, som ikke blev bekendtgjort for dem, og lod den blive staaende som Tilbud fra den danske Konge om at tiltræde deres gamle Pagt med Norges Konge. Det er derfor klart, at ifølge Gjelsviks Opfattelse er Islændernes Kongefællesskab med Danskerne blevet til ved et Tilfælde. Lundborg betragter det som hvilende paa den gamle Pagt og intet som fælles undtagen Kongen; men da det ikke er sanktioneret ved en Overenskomst eller ved en Lov, kommer han til det samme Resultat angaaende Forbindelsens Væsen som Gjelsvik. Og Fr. v. Liszt har i et Brev til Lundborg erklæret, at han tiltræder denne Opfattelse, og i Udgaven 1915 af Das Völkerrecht, S. 55, tiltræder han denne Opfattelse offentlig. (Se om disse Spørgsmaal Anathon Aall og N. Gjelsvik. Die norwegisch-schwedische Union, ihr Bestehen und ihre Auflösung, Breslau 1912, S. 21—22, og Ragnar Lundborg: Zwei umstrittene Staatenbildungen, Berlin 1918, S. 97—98.) Majoriteten i begge Udvalg er, ligesom alle Islænderne, enig med disse Forfattere om, at vor Kongeforbindelse med Danskerne er blevet til ved et Tilfælde, men ikke ved Forhandling, eller fordi man har ønsket det. Og endelig bør man overveje, om dette Forslag gør den til et Kongefællesskab ifølge Overenskomst. Her kommer alt an paa, om § 1 „tilhører den Overenskomst, som denne Forbundslov indeholder“ eller ikke. Hvis den ikke er et af Punkterne i Overenskomsten, er der heller ikke nu sluttet en Overenskomst om Kongefællesskab, og det maa derfor for Eftertiden hvile paa det samme som tidligere. Her er derfor Tale om en ren Kongeforbindelse endog i dens strengeste Forstand. Ingen vil fristes til at hævde, at § 1 er et af Punkterne i Overenskomsten; i det mindste ikke Danskerne, thi da vilde Kongefællesskabet falde ind under Bestemmelserne i § 18 og være opsigeligt efter 1940. I saa Tilfælde var Kongeforbindelsen renere end ren.

Her har man da bevist, saaledes at det ikke kan modsiges, at i dette Forslag findes en *fuld Anerkendelse af Islands ubegrænsede Suverænetet i ren Kongeforbindelse med Danmark.*

III.

Det er bekendt, at vi hidtil har stridt med Danskerne om vor Ret. Efter vor Opfattelse var de altid pligtige til, og da ikke mindre nu end tidligere, at anerkende al den Ret, som her foran er bevist, at anerkendt er ved Forslaget. Men Danskerne mente, at de ikke var pligtige til det, og derfor vilde nu deres Forhandlere ikke gøre det, undtagen Danskerne til Gengæld fik forskellige Fordele. Vore Forhandlere i Sommer syntes det efter Omstændighederne rigtigt at gaa saa vidt i denne Henseende, som det fremgaar af Forslaget, for ikke at gaa tabt af Anerkendelsen, da den kunde faas uden videre Omkostninger eller Fare. Men nu betragter nogle Mænd denne Sag saaledes, at Anerkendelsen af vor Suverænetet i Kongeforbindelsen med Danmark er købt for dyrt. Derfor anser Flertallet i Udvalgene for rigtigt at omtale disse Punkter nærmere og forklare Forslagets Artikler, forsaa vidt det ikke er blevet gjort.

Om § 6.

I denne Paragrafs 1ste Stykke siges, at danske Statsborgere nyder paa Island i enhver Henseende lige Ret med de paa Island fødte islandske Borgere og omvendt.

Denne Bestemmelse udtrykker først og fremmest, at hver af Staterne har sin egen Statsborgerret, egne Statsborgere, saaledes som det fremhæves i de danske og islandske Forhandlingsudvalgs Bemærkninger til denne Paragraf, hvilket ogsaa er en direkte Følge af Landets Suverænetet, at det har sine egne Undersaatter (Statsborgere). Island meddeler